

Žádné jiné Shakespearovo dílo, snad s výjimkou *Hamleta*, nevzbudilo tolik komentářů, tolik dohadů a spekulací jako jeho *Sonety*. Jedinou nezpochybnitelnou jistotou je prostá, ale nadmíru významná skutečnost, že *Sonety* jsou. Jak ale *Sonety* jsou? Proč se staly dílem kultovním a kánonickým? Proč ani po čtyřech staletích ani trochu nezestárly? Proč žijí dnes ještě intenzivnějším životem než v době svého vzniku? Proč je dnes v bezpočtu jazyků této planety čte víc čtenářů než kdykoli předtím? Samá proč. Mnoho otázek, málo odpovědí.

„To ty jsi, lásko, moje věčné téma,“ napsal Shakespeare v devátém verši Sonetu 76. Pojmenoval v něm nejen téma jednoho svého sonetu, ale vlastně téma celé sonetové knihy. Neboť Shakespearovy *Sonety* jsou především velikou knihou lásky. Ale to platí téměř o všech sonetech renesanční doby, můžete ihned namítnout. Psal snad o něčem jiném Dante, Petrarca. Michelangelo, Ronsard nebo například anglický dvořan, diplomat a voják sir Philip Sidney? V čem tedy vlastně spočívá výjimečnost a originalita Shakespearových sonetů? Zdá se, že především v tom, že Shakespeare byl na rozdíl od velké většiny ostatních autorů sonetů především dramatický a divadelní básník. Ona komůrka či básnický prostor shakespearovského sonetu, co měří na šířku pět stop a na výšku čtrnáct řádků, je vlastně malé shakespearovské jeviště a každé slovo v něm je herec a každý verš pak divadelní part. A na tomto stísněném, přesně vymezeném prostoru, na tomto malém jevišti světa básnický mluvčí předvádí, co umí: přesvědčuje, radí, stěžuje si, utěšuje, vytýká, poučuje, nabádá, napomíná, vyzývá, chválí, lichotí, vemlouvá se, varuje a hrozí, ztracuje, prosí, vzteká se, soptí, nadává, vysmívá se, napaňuje se i pochybuje, uráží i uctívá, zpívá a spílá, zoufá si i doufá. Je přímočarý i manýristicky komplikovaný, fyzický i metafyzický, a ať píše o lásce či uplývání času, je v tom obsažena komedie i tragédie lidského údělu. Právě v tomto neobyčejně širokém rejstříku emocí a vášní, v téměř všeobsáhlé zkušenosti lásky spočívá originalita Shakespearových sonetů především.

Žádné Velké Umění, v němž promlouvá Bard či Klasik. Spíš příležitostná poezie, dopisy pro všední den. Tak trochu sváteční shakespearovská pošta.

Žádné velké myšlenky, žádné věčné pravdy. Jen paradoxy konkrétního bytí.

Martin Hilský